

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/330/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211223186
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1211223186.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: M. A. Q., Q..J..H., D.: XX XX XX XX, Ú. R.. Č.. X, B., zast. advokátom: Mgr. Tomáš Kušnir s.r.o., IČO: 36 613 843, Údernická ul. č. 5, Bratislava, proti odporcovi: F. V., Z.. XX.XX.XXXX, Z. B. Č. R.. Č.. XXXX/XX, K. Č. - O. X. B. V. B. - V., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: I. na H. H. Q. O., IČO: XX XXX XXX, V. R.. Č.. XX, X., zast. advokátom: JUDr. Ambróz Motyka, Námestie SNP č. 7, Stropkov, o zaplatenie istiny 1.479,85 eur s príslušenstvom, na odvolanie na vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 18. júna 2012, č. k. 16C 119/2012-60, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania **z a m i e t a .**

Vedľajší účastník je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 51,98 eur k rukám právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zastavil konanie, odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil súdny poplatok vo výške 81,87 eur, prostredníctvom Daňového úradu Bratislava. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 96 O.s.p. a vecne späťvzatím návrhu navrhovateľom, z dôvodu ktorého konanie vo veci samej zastavil s tým, že nesúhlas odporcu by bol neúčinný, nakoľko k späťvzatiu došlo pred začatím pojednávania. Rozhodnutie o trovách konania odporcu odôvodnil právne ust. § 146 ods. 2 veta prvá, § 150 ods. 1 O.s.p. a vecne tým, že navrhovateľ procesne zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, z dôvodu ktorého by odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov konania, nakoľko si však odporca právo na náhradu trov neuplatnil, resp. mu žiadne trovy nevznikli, súd mu trovy konania nepriznal. Rozhodnutie o trovách konania uplatnených vedľajším účastníkom na strane odporcu odôvodnil právne ust. § 150 ods. 1 O.s.p. a vecne tým, že dôvodom hodným osobitného zreteľa je skutočnosť, že vedľajší účastník je I. na H. Q. O. (ďalej len „I.“), ktorého schopnosť ochraňovať záujmy spotrebiteľa mimo súdu i na súde, je daná už cieľom činnosti združenia, ktorý vyplýva z jeho stanov, z dôvodu ktorého trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom nepovažoval za účelne vynaložené, ale dokonca za nehospodárne. Poukázal na skutočnosť, že sám vedľajší účastník vzhľadom na cieľ jeho činnosti, ktorým je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 2 bod 1 stanov), ako aj ďalšie v stanovách definované ciele, disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní a preto, ak si na zastupovanie Združenie splnomocnilo advokáta, dospel k záveru, že jeho trovy má hradiť z vlastných finančných prostriedkov. V dôvodoch svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že právny zástupca vedľajšieho účastníka si vyúčtoval odmenu za jeden úkon právnej pomoci, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, čo prvostupňový súd vyhodnotil, ako trovy

nepreukázané, keďže je nepochybné, že Združenie udelilo právnomu zástupcovi takzvanú generálnu plnú moc, z ktorej vyplýva, že sám advokát mal vykonávať bez ďalšieho konkrétneho pokynu úkony právnych služieb, „v rozsahu a počte, ktorý uzná za potrebný“. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že advokát zrejme považoval za potrebné oznámiť vstup Združenia do tohto konania, o predmete, ktorého nemal žiadnu vedomosť a zároveň oznámiť, že si uplatňuje trovy konania (s poukazom na skutočnosť, že súdu nie je známe, či Združenie vôbec malo vedomosť o tom, že do konania vstupuje), v uvedenom oznámení o vstupe do konania žiadal doručiť návrh na začatie konania s prílohami, pričom súhlasom odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania zrejme nedisponoval, a na základe uvedených skutočností prijal prvostupňový súd záver, že ani úkon prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, nie je úkonom v tomto konaní preukázaným (keďže je zrejme, že advokát nemal vedomosť o predmete sporu), a trovy, ktoré si advokát za tento úkon uplatnil, nie sú trovami účelne vynaloženými. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí ďalej uviedol, že právny zástupca Združenia takýmto spôsobom, teda oznámením o vstupe Združenia do konania (vymení iba číslo konania a účastníkov), žiadosťou o zaslanie žaloby a návrhom na priznanie trov konania, vyhodnotil ako neobvyklé, vstupuje do množstva konaní, o čom má súd vedomosť z jeho rozhodovacej činnosti a zároveň o tom, že ak po zaslaní návrhu na začatie konania právny zástupca Združenia zistí, že odporca nevystupuje v konaní ako spotrebiteľ, z konania vystupuje, z dôvodu ktorého má pochybnosti, či hromadné vstupovanie Združenia, v zastúpení advokátom a zároveň uplatňovanie si trov v konaní, o predmete, ktorých Združenia nemá žiadnu vedomosť, nie je konaním účelovým, s cieľom dosiahnutia odmeny za právne zastupovanie. Vrátenie súdneho poplatku navrhovateľovi odôvodnil právne § 11 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a vecne tým, že navrhovateľovi vrátil súdny poplatok zaplatený za návrh, krátený o 6,63 eur.

Proti tomuto uzneseniu v časti výroku, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania vedľajšieho účastníka podľa § 150 ods. 1 O.s.p. podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník z dôvodu, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nesprávnych skutkových zistení s tým, že aplikácia uvedeného zákonného ustanovenia na danú právnu vec je nenáležitá, nakoľko pre posúdenie možnosti aplikácie ust. § 150 ods. 1 O.s.p. je podstatné zisťovať okolnosti súvisiace so stavom pred začatím sporu, so správaním účastníkov v priebehu sporu a s okolnosťami uplatneného nároku. Vedľajší účastník uviedol, že nemožno mať žiadne ilúzie o ušľachtilých pohnútkach navrhovateľa vo vzťahu k späťvzatiu návrhu, keďže navrhovateľ pragmaticky, v snahe nenavyšovať vo svoj neprospech trovy konania a zachrániť podstatnú časť zaplateného súdneho poplatku, berie svoje návrhy späť na súdoch, kde Združenie vstupuje do spotrebiteľských konaní a celoplošne ignoruje premlčaciu lehotu Občianskeho zákonníka, podáva žaloby v premlčaných právnych veciach a pri námietkach premlčania, vznesených vedľajším účastníkom, ojedinele aj žalovaným subjektom, sa dožaduje aplikácie obchodného kódexu na stanovenie dĺžky premlčacích lehôt, prípadne poukazuje na dohodnuté desaťročné premlčacie lehoty, ktoré v spotrebiteľskom práve nie je možné akceptovať. Vedľajší účastník navrhol uznesenie v napadnutej časti zmeniť a priznať mu náhradu trov celého konania v sume 94,80 eur (prvostupňové konanie) a odvolacieho konania v sume 51,98 eur s poukazom na skutočnosť, že súd mal na rozhodnutie o náhrade trov aplikovať ust. § 146 ods. 2 O.s.p. a v prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s jeho právnou argumentáciou, navrhol konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušiť a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o týchto prejudiciálnych otázkach: 1. Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporou Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania, 2. a) Či sa má čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov patrí náhrada trov konania ako vedľajšiemu účastníkovi na strane spotrebiteľa za úspešné vedenie súdneho sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa Smernice EP a Rady 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, b), ak je odpoveď na otázku podľa tohto odseku tak, že Združeniu patrí náhrada trov v súdnom konaní, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzatiu žaloby žalobcom po námietke premlčania vznesenej v konaní Združením, 3. Či je porušené základné právo spotrebiteľa a Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a

čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek ich úspechu v súdnom konaní a nevyporiada sa s odlišnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných veciach, ktoré boli súdu predložené, a ktoré sú zjavne odlišne odôvodnené, 4. Či právna úprava podľa § 142 až § 151 slovenského občianskeho súdneho poriadku odporuje právu Európskej únie, ak neumožňuje Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov priznať plnú náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje, 5. Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 38 a 47 Charty základných práv Európskej únie treba vykladať tak, že bránia takej aplikácii vnútroštátneho procesného práva, ktorá označuje právne zastúpenie Združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov za neúčelné napriek tomu, že po vstupe Združenia do konania dodávateľ zobral žalobu späť. Poukázal na skutočnosť, že Krajský súd Prešov vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi rozhodol v konaniach vedených pod sp. zn. 2Co/16/2012, 18Co/16/2012, 19Co/18/2012, 7Co/31/2012, 17Co/63/2012, 8Co/22/2012, 5Co/63/2012, v konaniach vedených na Krajskom súde Košice pod sp. zn. 1Co/367/2011, 5Co/102/2012, 9Co/33/2012, 9Co/59/2012, 5Co/85/2012 a v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/87/2012 tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania priznal. Vo svojom odvolaní ďalej vedľajší účastník uviedol, že pokiaľ by sa v praxi presadil názor popierajúci vedľajšiemu účastníkovi právo na právneho zástupcu vzhľadom na predmet jeho činnosti, potom by bolo problematické zastupovanie advokátmi napríklad sudcov, prokurátorov, advokátov, ministrov spravodlivosti, predsedov vlád, ktorí sú právnikmi, čo by bolo v evidentnom rozpore s platným právom, ale aj s každodennou realitou. Za nenáležité považoval vedľajší účastník to, že súd Združeniu úplne upiera právo na náhradu trov konania za právne zastúpenie konštatovaním, že si má advokáta platiť z vlastných finančných prostriedkov a náhrada trov by prichádzala do úvahy iba v obzvlášť právne náročných súdnych sporoch, keď dané konštatovanie nemá oporu v právnych predpisoch, ani v konštantnej judikatúre a svedčí o totálnom nepochopení úlohy súdu pri ochrane spotrebiteľov a nepochopení účelu a cieľov Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov. Zároveň namietol tvrdenie prvostupňového súdu o nepreukázaní úkonu za poskytnutie právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, nakoľko uvedený úkon je mimoriadne dôležitým úkonom, kedy sa advokátom zhodnocuje opodstatnenosť, účelnosť, stratégia a taktika právneho zastupovania a následne sa táto analýza konzultuje na prvej porade s klientom s tým, že podľa pokynov sa zisťuje evidencia živej spotrebiteľskej veci na súde a zisťuje sa dodávateľ, ktorý žalobu podal vrátane súvisiacich administratívnych a daňových evidencií, pričom tento úkon v sebe zahrňuje aj žiadosť o poskytnutie informácií potrebných na vstup do konania, administratívnu činnosť sekretariátu kancelárie, spočívajúcu v evidencii menoslove a ďalších evidenčných pomôckach. Uviedol, že písomné podanie o oznámení vstupu vedľajšieho účastníka do konania by podľa jeho názoru tiež mohlo byť posúdené ako samostatný úkon právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. b) advokátskej tarify a napriek tomu, vedľajší účastník písomné podania vstupe o konania osobitne neúčtuje a subsumuje ho do úkonu: prevzatie a príprava právneho zastúpenia. Poukázal na skutočnosť, že z odôvodnenia napadnutého výroku je zreteľné, že si prvostupňový súd zamieňa ich úkony v konaní s úkonmi ich právneho zástupcu, akoby nechcel rešpektovať právny význam inštitútu zastúpenia v občianskom súdnom konaní. K účelovosti právneho zastúpenia, hospodárnosti konania a nesledovaniu cieľov ochrany spotrebiteľa vedľajší účastník uviedol, že spotrebiteľ bol v konaní úspešný a skutočným dôvodom späťvzatia žaloby navrhovateľom, bol tlak argumentov a poznanie, že v konaní už nebude proti nemu len rezignovaný a neinformovaný spotrebiteľ, ale právne zastúpenému dodávateľovi sa ponúka rovnocenný partner. Uviedol, že pokiaľ prvostupňový súd považoval zastúpenie vedľajšieho účastníka za nehospodárne, nech je zistené, v koľkých právnych veciach, napríklad za posledné dva roky bol spotrebiteľ úspešný, v koľkých veciach vzniesol námietku premlčania a v koľkých veciach zobral navrhovateľ návrh späť, ak sa konanie uskutočnilo bez ich ingerencie. Zároveň poukázal na skutočnosť, že požiadavka súdu, predložiť súhlas odporcu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania je nad rámec jeho povinností a nemá zákonnú oporu, pričom súd pri nepriznaní trov vedľajšiemu účastníkovi postupoval v rozpore s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, v rozpore s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že navrhuje uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti a zároveň si uplatnil trovy, ktoré mu vznikli v odvolacom konaní. Poukázal na skutočnosť, že cieľom I. na H. H. Q. O. je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona číslo 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov z pozície vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Uviedol, že podľa jeho názoru Združenie na ochranu spotrebiteľa (vedľajší účastník) musí byť sám z podstaty svojej

existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, nakoľko podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, samotné Združenie, má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie a podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z., majú možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva s tým, že tieto právne závery ustálil aj Krajský súd Bratislava vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov právneho zastúpenia nepriznal. Poukázal na skutočnosť, že cieľom novelizácie Občianskeho súdneho poriadku, zák. č. 384/2008 Z.z., bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu, ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov, pričom podľa jeho názoru, úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne, personálne vybavené a odborne kompetentné. Vo svojom vyjadrení navrhovateľ ďalej uviedol, že z vlastných skúseností má vedomosť o vstupe Združenia do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu a to oznámením o vstupe do konania, ktoré zároveň obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania, z čoho je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode s tým, že vedľajší účastník viaceré svoje procesné podania nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu, čím konanie predlžuje a navyše trovy konania. Navrhovateľ ďalej uviedol, že paušálny vstup Združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, keď iba zbytočne navyšuje trovy konania navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia s tým, že obdobný právny názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 17Co/91/2012 a vzhľadom na to, že Združenie udelilo právnenému zástupcovi generálnu plnú moc, z ktorej vyplýva, že advokát má vykonávať úkony právnych služieb bez ďalšieho konkrétneho pokynu Združenia, je tu dôvodná pochybnosť, či samotný vedľajší účastník mal vedomosť o tom, že do predmetného konania vstúpil, z dôvodu ktorého nemohlo dôjsť k naplneniu podstaty úkonu právnej služby - príprava prevzatia, vrátane prvej porady s klientom. Na základe uvedeného navrhovateľ dospel k záveru, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 O.s.p., nakoľko Združenie v predmetnom konaní nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcu, ktorý o vstupe Združenia do konania pravdepodobne ani nemal žiadnu vedomosť, čo vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí, sp. zn. 13Co/35/2012, ako aj v rozhodnutí, sp. zn. 13Co/36/2012. Navrhovateľ ďalej uviedol, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi nie sú porušené základné práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, keďže tieto trovy neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania (s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II ÚS 78/03 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012). K návrhu vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie navrhovateľ uviedol, že tento návrh nie je dôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania a v zmysle práva Európskej únie je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov a preto Súdny dvor Európskej únie v žiadnom prípade nemôže vykladať vnútroštátne právo, alebo posudzovať jeho platnosť a to ani v prípade, ak by bolo v rozpore s právom Európskej únie, nakoľko preskúmaním vnútroštátneho práva by prekročil svoje právomoci. Navrhovateľ mal z uvedeného dôvodu za to, že priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi je výlučne v kompetencii vnútroštátneho súdu a skutočnosť, že vedľajší účastník sa na jednej strane prezentuje ako organizácia na ochranu spotrebiteľov, na druhej strane však jeho urputnú snahu o predloženie prejudiciálnych otázok na Súdny dvor Európskej únie ohľadom nároku Združenia na ochranu spotrebiteľa na náhradu trov konania, navodzuje dojem ochrany svojich záujmov, z dôvodu ktorého návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky považuje za nedôvodný, účelový, nakoľko prisúdenie náhrady trov konania patrí jednoznačne do právomoci vnútroštátneho súdu.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti je vecne správne.

V posudzovanej veci si navrhovateľ, na ktorého bola postúpená pohľadávka, ktorá je predmetom sporu z obchodnej spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s., uplatnil voči odporcovi nárok na zaplatenie istiny 1.479,85 eur s prislúšenstvom.

Z obsahu spisu vyplýva, že I. na H. H. Q. O., V. R.. Č.. XX, X. (ďalej iba „I.“), zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, dňa 29.02.2012 súdu prvého stupňa oznámilo, že na strane odporcu vstupuje do konania ako vedľajší účastník, požiadal o doručenie návrhu na začatie konania a jeho príloh a zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Navrhovateľ svojim písomným podaním zo dňa 31.05.2012 zbral návrh na začatie konania v celom rozsahu späť, navrhol zastavenie konania a vrátenie súdneho poplatku.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osoby, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (za ktorý sa podľa poznámka 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov), je účinné od 15. 10. 2008 a bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Cieľom novej právnej úpravy podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu, bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu, ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane spotrebiteľa „). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O. s. p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 93 ods. 4 výslovne stanovuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Z uvedeného je možné vyvodiť záver, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná aj náhrada trov konania, ale len v tých prípadoch, kedy právo na náhradu trov konania vznikne účastníkovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval.

Článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky priznáva každému právo na právnu pomoc konaní pred súdmi. Pod pojem „každý“ spadá aj vedľajší účastník konania. Vedľajší účastník nie vylúčený z voľby, akým spôsobom toto základné právo (na právnu pomoc v konaní pred súdmi) uplatní, ale musí počítať s tým, že vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené a či je dôvod na priznanie náhrady trov proti neúspešnému účastníkovi.

Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup I. na H. H. Q. O. do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli Združenia naplniť cieľ stanovený v paragrafe 2 ods. 1 Stanov I.Ž. na H. H. Q. O.. Paušálny vstup tohto Združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä keď sa Združenie dalo zastúpiť advokátom, navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Z uvedeného vyplýva, že odporca tohto konania nielen ako spotrebiteľ nepožiadala vedľajšieho účastníka na svoju ochranu v tomto spore, keď dokonca o tom, že v konaní na jeho strane vystupuje vedľajší účastník, resp. o konaní ako takom nemá žiadnu vedomosť, pričom je nutné zdôrazniť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesijná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, bez toho, aby sa vôbec s odporcom kontaktoval a zároveň splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníctva vyplýva, že musí byť schopný konať v mene toho, na strane koho do konania vstupuje.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu (§ 146 ods. 2 O.s.p.).

Zákonné ustanovenia § 96 ods. 1, 2 O.s.p. rešpektujú žalobcu ako dominus litis. Späťvzatie návrhu na začatie konania je procesný úkon žalobcu voči súdu, ktorým prejavuje vôľu, aby sa ďalej nekonalo a o veci meritórne nerozhodlo. Vo vzťahu k žalobcovi nie je súd oprávnený skúmať, aké dôvody ho viedli k takémuto dispozičivnému úkonu, keďže v prípade späťvzatia návrhu je povinnosťou súdu skúmať iba to, či má žalovaný vážne dôvody nesúhlasíť so späťvzatím v dôsledku ktorého, v prípade zastavenia konania, by mohol utrpieť nejakú ujmu alebo byť ukrátený na svojich právach. Otázkou, či a ktorý účastník konania zavinil jeho zastavenie, otázku dôvodnosti podaného návrhu na začatie konania môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej a i po zastavení konania, by súd ďalej mal skúmať dôvodnosť nároku vo veci samej.

V prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia návrhu skúma súd iba to, či ku dňu podania návrhu bol tento podaný dôvodne, rozhodujúci je teda stav, ktorý je tu v deň podania návrhu, všeobecne je teda možné uviesť, že aplikácia ust. § 146 ods. 2 veta druhá prichádza do úvahy ako dôsledok správania odporcu po tom, čo bol podaný návrh na začatie konania a toto správanie odporcu bolo dôvodom späťvzatia návrhu. Súd nie je povinný skúmať dôvod späťvzatia návrhu a ak tento nie je zřejmý zo samotného späťvzatia alebo z verbálneho prejavu účastníka konania, o náhrade trov rozhodne podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. Je síce pravdou, že z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil vždy ten účastník, ktorý zobral návrh na začatie konania späť, avšak bez ďalších súvislostí tento výklad by mohol mať za následok absurdné závery pre rozhodnutie o náhrade o trovách konania. Vnútorná pohnútka navrhovateľa vedúca k späťvzatiu žaloby nezabavuje procesnej zodpovednosti navrhovateľa na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 O.s.p. Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne dospel i k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. (nepriзнание náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako je to v prejednávanej veci). O náhrade trov konania pri späťvzatií žaloby (v sporovom konaní) súd preto vždy rozhoduje podľa ustanovenia §146 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 150 O.s.p.

Predpokladom aplikácie ust. § 146 ods. 2 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania je (okrem iného), dôvodne podaný návrh na začatie konania. V posudzovanej veci sa navrhovateľ návrhom zo dňa 26.09.2011 voči odporcovi domáhal zaplatenia istiny 1.479,85 eur s príslušenstvom, ako i náhrady trov konania. Navrhovateľ zobral návrh na začatie konania späť v celom rozsahu, navrhol konania zastaviť a preto procesne zastavenie konania zavinil.

V prípade, ak je zastavenie konania zavinené účastníkom, súd prizná ostatným účastníkom (druhej strane) náhradu trov konania, ktoré v konaní účelne vynaložili na uplatňovanie alebo bránenie svojho práva.

V posudzovanej veci však odporcovi v tomto konaní žiadne trovy nevznikli, keďže mu nebol doručený návrh na začatie konania, ani platobný rozkaz (t. j. o prebiehajúcom konaní, resp. jeho existencii nemá

žiadnu vedomosť, nakoľko pri šetrení jeho pobytu, resp. adresy, na ktorej by sa mal zdržiavať, súd prvého stupňa zistil, že od 02.08.2006, má odporca hlásený trvalý pobyt bezdomovca B. - V.) a po späťvzati návrhu na začatie konania, bolo toto konanie zastavené.

Vzhľadom na to, že vedľajší účastník vystupoval na strane odporcu a k zastaveniu konania došlo z dôvodu zavinenia navrhovateľa, nakoľko tento vzal späť návrh na začatie konania, bol by navrhovateľ povinný uhradiť trovy konania odporcovi a pretože vedľajší účastník zdieľa osud účastníka na strane, ktorého vystupuje, mal by vedľajší účastník právo na náhradu trov konania.

Vedľajší účastník bol zastúpený advokátom a uplatnil si trovy konania, ktoré pozostávali z odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. a preto správne súd prvého stupňa skúmal, či trovy konania vyčíslené a uplatňované vedľajším účastníkom v prvostupňovom konaní boli účelne vynaložené.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka), musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania a ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo ako v danom prípade, procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku. Len v takom prípade pôjde o trovy, u ktorých sa nadväzne na splnenie tohto predpokladu bude skúmať, či to boli účelne vynaložené vecné alebo peňažné prostriedky. Účelnosť trov sa dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy), a nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobe, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu a pod. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc sa odvodzuje z článku 47 Ústavy a v podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy, avšak trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo obranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok, nakoľko každý úkon, alebo každé uplatnenie trov je nutné posudzovať samostatne, teda i trovy právnej pomoci. To platí ako na trovy, ktoré boli označené ako nevyhnutné, i pre trovy právnej pomoci. Každý má síce právo na to, aby bol zastúpený advokátom, nárok na náhradu trov právneho zastúpenia však nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností a to platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, a sú významné pre posúdenie veci samej, keď v posudzovanej veci jediným úkonom vedľajšieho účastníka, bolo jeho oznámenie o jeho vstupe do konania, žiadosť o doručenie návrhu a jeho príloh a zároveň uplatnenie náhrady trov konania, ktoré mu podľa jeho názoru týmto vstupom do konania vznikli.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Zákonné ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkovi, ktorý inak mal právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy len v tých v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospel k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Vyjadruje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok (a všeobecnej zásady ohľadne náhrady trov konania, vyjadrenej v § 142 ods. 1 O.s.p.). Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, pričom výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, sociálne, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. V prípade tohto zákonného ustanovenia ide predovšetkým o to, aby sa rozhodnutie o náhrade trov nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho,

že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli jednoznačne splnené obe podmienky, t. j. dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti posudzovanej veci v zmysle vyššie uvedeného výkladu zákonného ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. a preto súd prvého stupňa správne dané zákonné ustanovenie na náhradu trov konania vedľajšieho účastníka aplikoval.

K úvahám odvolateľa, že jeho vstup do konania spôsobil (ako aj v iných obdobných právnych veciach) späťvzatie návrhu navrhovateľa, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že táto úvaha vedľajšieho účastníka, je čisto iluzórnou predstavou, keďže späťvzatie návrhu je rýdzim dispozičným právom navrhovateľa a ani súd nie je oprávnený skúmať (ako už odvolací súd uviedol vyššie), aké dôvody ho k tomuto dispozitívnemu úkonu viedli.

Zároveň je nutné však uviesť, že aj presvedčenie vedľajšieho účastníka, prezentované v jeho odvolaní v tejto právnej veci, ale aj v obdobných sporoch, ako je odvolaciemu súdu už z jeho rozhodovacej činnosti známe, týkajúce sa tvrdenia, že jeho vstup do konaní, v ktorých si navrhovateľ uplatňuje svoje premlčané pohľadávky a nerešpektuje premlčacie lehoty podľa Občianskeho zákonníka, je zavádzajúce, nakoľko podať návrh na súd je tiež výlučným dispozičným právom navrhovateľa toho - ktorého konania a týmto návrhom je až súd povinný sa v konaní vysporiadať a o ňom rozhodnúť, pričom vedľajší účastník opomína, že na premlčanie je povinný súd prihliadať až po námietke vznesenej odporcom (vedľajším účastníkom) a túto je následne vo svojom rozhodnutí povinný aj posúdiť, pričom v prejednávanej veci vedľajší účastník nielen námietku premlčania nevzniesol, ale najmä vo veci ani nezačal prvostupňový súd konať, keďže k späťvzatiu návrhu navrhovateľom došlo pred prvým pojednávaním.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predběžnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Vedľajší účastník vo svojom odvolaní zároveň navrhol konanie prerušiť v zmysle citovaného zákonného ustanovenia za účelom rozhodnutia o prejudiciálnych otázkach, špecifikovaných v odvolaní vedľajšieho účastníka.

Odvolací súd návrh vedľajšieho na prerušenie konania v zmysle citovaného zákonného ustanovenia zamietol z dôvodu, že cieľom prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu komunitárneho práva a nie riešenie konkrétnych sporov, ktoré sú v kompetencii vnútroštátnych súdov a ani posudzovanie súladu vnútroštátneho práva s právom komunitárnym (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 155/2011).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd dospel k záveru, rozhodnutie súdu prvého stupňa, napadnuté vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka je vecne správne, nakoľko navrhovateľ procesne zaviniť zastavenie konania a preto odporcovi vzniklo právo na ich náhradu. Odporcovi však, ako už odvolací súd uviedol vyššie, v konaní žiadne trovy nevznikli a trovy uplatnené vedľajším účastníkom neboli účelne

vynaloženými trovami, nakoľko úkony, za ktoré si v konaní uplatnil právo na ich náhradu, neboli nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. vedľajší účastník neposkytol odporcovi žiadne služby, ktorých vykonanie by malo akýkoľvek vplyv na rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný a uplatnil si právo na náhradu trov (§ 151 ods. 1 O.s.p.) priznal odmenu za jeden úkon právnej služby - odvolanie á 42,82 eur (1 úkonu právnej služby za podané odvolanie), 1 x 9,16 eur, režijný paušál, DPH, spolu v sume 51, 98 eur.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.